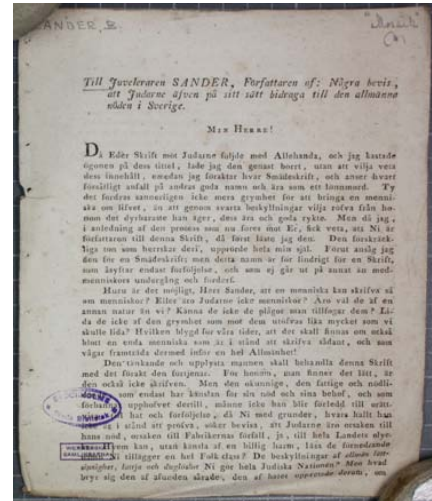




Till försvar för judarna – språk och argumentation i debattskrift från 1809

1809 hade det gått 30 år sedan sigillgravören Aaron Isaac tillåtits att grunda den första synagogan i Stockholm. Det året publicerade en 70-årig juvelerare vid namn Sander en antisemitisk skrift med en rad kritiska påståenden och nedsättande omdömen om den judiska befolkningen som bosatt sig i Sverige sedan dess. Sanders text bifogades i dagstidningen Dagligt Allehanda och väckte starka reaktioner.

Bland annat lät signaturen *Vän af Sanning och Rättvisa* publicera en protestpamflett mot Sanders antisemitiska argumentation. Ta del av detta försvar av de svenska judarna och lös uppgifterna nedan.



Läs debattskriften: <http://www.stockholmskallan.se/Soksida/Post/?nid=27102>

Lyssna på debattskriften: <http://www.stockholmskallan.se/Soksida/Post/?nid=28653>

Uppgifter

1. Sammanfatta det viktigaste innehållet i texten i fyra meningar. Tänk er att ni ska förklara vad det är för en text för en person som inte vet något om saken.
2. Ge exempel på tre ord som stavas annorlunda idag.
3. Ge exempel på tre ord, ordformer eller begrepp som knappast skulle användas idag.
4. Ge exempel på hur författaren jämför juvelerare Sanders egen moral och samhällsnytta med judarnas.
5. Hur argumenterar författaren för religiös tolerans?
6. Analysera texten med hjälp av den retoriska triaden:
 - A) Ethos: Förklara och ge exempel på hur författaren försöker få läsaren vänligt inställd till hans person.
 - B) Pathos: Förklara och ge exempel på hur författaren försöker väcka känslor hos läsaren, känslor som får läsaren att stödja författarens åsikter.
 - C) Logos: Förklara och ge exempel på hur författaren använder förnuftsmässiga argument och vädjar till läsarens logiska sinne.



7. I vår nutida lagstiftning finns ett förbud för *hets mot folkgrupp*. Givet att författarens beskrivning av Sanders text är rättvis, skulle Sander kunna ha fällts för hets mot folkgrupp med dagens lagstiftning?
8. Använd ett ord för att sammanfatta det budskap signaturen Vän af Sanning och Rättvisa vill ge läsaren. Motivera ditt val av ord.
9. Förklara följande ord & fraser:
 - A) Försåtligt anfall
 - B) Smädeskrift
 - C) Billig harm
 - D) Hvilken blygd för våra tider
 - E) Metié
 - F) Gesäll
 - G) Spektaklet
 - H) Att vara förledd av underhaltigt guld
 - I) Skära alla öfver en kam